

Kaarinan malli ruokajakelussa

Sisältö

Mikä on Kaarinan malli?	2
Ruuanjakelun suunnittelu	3
Hygieniasta	6
Vapaaehtoisten rekrytoiminen	7
Ruokajakelu käytännössä	8
Toiminnan pyörittäminen	9
Huolenaiheet	10
Tarvittavat materiaalit	11
Liitteet	12

Mikä on Kaarinan malli?

Tämä ruuanjaon malli on Kaarinan osaston ruoka-apuvastaavan Marja-Helena Salmion kehittämä yhdessä Kaarinan osaston vapaaehtoisten kanssa. Kaarinassa on jaettu ruokaa kouluilta vuodesta 2017 lähtien. Mallia on myös kokeiltu menestyksekkäästi Raisiossa keväällä 2022. Molemmilla paikkakunnilla ruokajakeluun on saatu helposti uusia vapaaehtoisia noin 30–40 henkilöä ja ruokaa on pystytty jakamaan useilta kouluilta joka koulupäivä.

Mallia ei ole kokeiltu tätä pienemmissä eikä isommissa kunnissa, mutta malli on helposti skaalautuva. Se voidaan sovittaa yhdelle koululle yhtenä päivänä viikossa toteutettavaksi, tai viidelle koululle viitenä päivänä viikossa. Ainoastaan vapaaehtoisten ja ylijäämäruuan riittävyys asettavat rajoitteita toteutukselle. Malli ei siksi sovellu sellaisenaan käyttöön paikoissa, joissa ruokaa jää vain hyvin vähän koululounaalta. (Muutamia annoksia). Tällöin on turha kenenkään vapaaehtoisen vaivautua paikalle ruokaa jakamaan.

Malli toimii yksinkertaisesti: koulujen ylijäämälounas jaetaan heti koululounaan päättymisen jälkeen asiakkaiden omiin astioihin, koulun omissa tiloissa.

Hyvät puolet mallissa:

- helppous
- skaalautuvuus
- houkuttelevuus vapaaehtoisille
- yksinkertaisuus.

Huonot puolet ovat

- epävarmuus (ruoka voi loppua kesken),
- malli vaatii suhteellisen paljon vapaaehtoisresurssia
- jakelu on sidottu tiettyyn aikaan ja paikkaan.

Käytännössä toimintaan tarvitaan 1–3 vapaaehtoista/ ruokajakelupaikka/kerta. Toimintaa voi tarvittaessa aloittaa esim. 1 krt/vko yhdellä koululla, jolloin vapaaehtoisia tarvitaan vain 1–3/vko. Mikäli ruokaa jaetaan joka koulupäivä ja useammalla koululla, tällöin tarvittavien vapaaehtoisten määrä nousee nopeasti. Noin 20–40 vapaaehtoista pyörittää mukavasti 2–5 koulua joka koulupäivä, riippuen vapaaehtoisten sitoutumisen asteesta.

Ruoanjakelun suunnittelu

Suunnittelu kannattaa aloittaa ottamalla yhteyttä kaupungin ruokapalvelupäällikköön, jolta selvitetään jääkö kouluilta kuinka paljon ylijäämää, hyödynnetäänkö sitä jo jotenkin ja voisiko ruokaa alkaa jakaa vapaaehtoisten toimesta. Kokemuksen mukaan kunnat antavat mielellään ruokaa jaettavaksi, mutta epävarmuutta tai pientä vastustusta voi olla. Siksi kannattaakin varautua keskustelussa esittelemään malli helposti ja yksinkertaisesti, vetoamaan Kaarinan ja Raision esimerkkiin, joissa ruokajakelu on sujunut hyvin ilman suuria ongelmia ja vastaamaan mahdollisiin huolenaiheisiin. (Katso tarkemmin alemmaa kohta "Huolenaiheet").

Osastosta tarvitaan ainakin yksi vapaaehtoinen, joka lähtee suunnitteluun mukaan ja ottaa ruokajakelun "asiakseen". Suunnittelu toteutetaan aina tiiviisti yhdessä kaupungin ja/tai koulun kanssa.

Tärkeintä on miettiä missä ruokaa jaetaan. Täydellistä paikkaa ei ole. Ihanteellisesti ruokajakelu kannattaa aloittaa isossa koulussa, jossa on paljon oppilaita ja ruokaa jää paljon, jonka lähialueella asuu ruoka-apua tarvitsevia henkilöitä, ja jossa ruokajakelu on helppo järjestää esteettömästi ja sujuvasti.

Käytännössä aina jostain vaatimuksesta täytyy joustaa. Tärkeintä on valita koulu, jossa ruokaa jää tarpeeksi paljon. Lisäksi tärkeää on, että ruokajakelu on helppo toteuttaa ja häiritsee mahdollisimman vähän koulun normaalia toimintaa. Esimerkiksi Raisiossa tämä on tarkoittanut ruuan jakamista mahdollisimman lähellä ruokalaa, vaikka tällöin on jouduttu tinkimään esimerkiksi täydellisen esteettömyyden vaatimuksesta. (Kts. Kuvat.)

Kuva Raisen Vaisaaren koululta. Koulun keittiö näkyy vapaaehtoisten takana. Henkilökunta tuo jaettavan ruuan linjastolta jakopaikalle. Ulko-ovi on kuvan vasemman laidan vieressä.

Kuva Vaisaaren koululta ulkoapäin. Ruuanhakijat jonottavat ruokalan ovele. Ennen ovea on noin 5 portaan rappuset, minkä vuoksi kulku ei ole täysin esteetön. Ruokajakelussa on kuitenkin käynyt esim. rollaattorilla saapuvia, jotka ovat pystyneet nuo muutamat portaat nousemaan.

Koulun tiloista sopivaa paikkaa valittaessa kaksi seikkaa nousee yli muiden: läheisyys ruokalaan/keittiöön ja pääsy ulkoa sisälle helposti. Näin ruokaa ei tarvitse kuljetella kovin pitkiä matkoja ja asiakkaiden ei tarvitse kuin tulla ovesta sisälle. (Koulut eivät yleensä halua ulkopuolisia tiloihinsa, joten esimerkiksi Raisiossa on sovittu, että hakijat päästetään yksi kerrallaan hakemaan ruokaa. Kun ruoka jaetaan heti ulko-oven lähetyksillä, on helpompi valvoa tilannetta, eikä kukaan päädy vahingossa harhailemaan koulun käytäville.)

Mikäli mahdollista, oven kannattaa olla sellainen, ettei siitä ole kovin aktiivista läpikulkua, jottei ruokajakelu häiritse koulun elämää ja toisaalta etteivät ohitse kirjaavat lapset tai nuoret aiheuta häiriötä ruokajakelulle. Lisäksi on tietysti hyvä miettiä, että tila olisi viihtyisä ja hygieeninen. (Esimerkiksi keittiöiden lastauslaitureilla voi usein olla biojäteastioita tai roskiksia, minkä vuoksi tällaiset tilat eivät oikein sovellu ruokajakeluun.)

Ruokajakelu pitää ehdottomasti voida organisoida sisällä. Turvallisuushuoliin voi vastata sopimalla, että hakijoita päästetään sisälle vain yksi kerrallaan ja että paikalla on (ainakin alkuun) aina vähintään

kaksi vapaaehtoista.) Lisäksi Kaarinassa ja Raisiossa ei ole kokemuksen mukaan tullut isoja turvallisuusongelmia, vaikka jonoissa on käynyt päihteiden käyttäjiä ja ruoka on joskus loppunut kesken.

Tärkeämpi turvallisuushuoli onkin se, ettei koulujen pihaan ajeta autoilla ruokaa hakemaan. Tämä on ainakin Raisiossa ollut ehdoton vaatimus, pihalla kun voi olla lapsia leikkimässä ja juoksemassa. Tällöin on sovittu, ettei pihaan ajeta edes invaluvalla. Yhdellä koululla sovittiin jopa, että kahdesta vapaaehtoisesta toinen on jatkuvasti pihalla ja ohjeistaa hakijoita sekä ohjeistaa tarvittaessa pihaan autolla pyrkiviä pysäköimään kauemmas.

Toimintaa varten tarvittavat materiaalit on syytä hankkia etukäteen (Kts. kohta "Tarvittavat materiaalit").

Hygieniasta

Kunnan edustajien kanssa käydään läpi hygieniaan liittyvät seikat ja suunnitellaan toiminta siten, että se vastaa kunnan elintarvikeviranomaisen vaatimuksia. Toiminnalle ei nykyisin (v.2022 kesällä) tarvita erillistä omavalvontasuunnitelmaa, kun jakaminen tapahtuu koulun tiloissa, joissa on voimassa oleva omavalvontasuunnitelma.

Hygieniasäädösten mukaan ruokaa voidaan jakaa hyväntekeväisyydessä, kunhan huolehditaan siitä, ettei ruoka ole liian pitkään jäähtymässä/lämpenemässä linjastolta pois ottamisen jälkeen. Käytännössä ongelmia ei tule, kun ruoka jaetaan noin 30 minuutin sisään heti kun se on otettu linjastolta. (Ruokaa saisi jakaa jopa 4h ajan, mutta on suositeltavaa, että ruoka jaetaan mahdollisimman nopeasti. Ruokaa hakeva saattaa näet olla ruoan kanssa matkassa vielä jonkin aikaakin hakemisen jälkeen, jolloin ruoka on pakostakin kauemmin pois kuumasta/kylmästä kuin vain itse jakotilanteen ajan.)

Ruokajakelussa on huolehdittava perushygieniasta, mieluummin hieman liian tarkasti kuin liian lepsusti. Kun ruoka on haettu, on vastuu ruuasta hakijalla. Hygieniassa tärkeintä on tietysti maalaisjärki ja käsien pesu. Ruokajakelupaikan yhteydessä tai läheisyydessä olisi hyvä olla mahdollisuus käsien huolelliseen pesuun ja vapaaehtoiset ohjeistetaan pesemään kädet ennen jakelua. Kädet on hyvä myös desinfioida tarpeen mukaan. Ohjeet myös laminoidaan vapaaehtoisille. Hyvän käsihygienian lisäksi käytetään erilaisia suojavälineitä takaamaan ruuan turvallisuus: myssy hiusten suojaksi, kertakäyttöessu vaatteiden suojaksi, nitrilihanskat käsiin ja tarpeen mukaan kirurginen suu-nenäsuoja kasvoille. Sairaana tai oireisena ei tietenkään ruokaa tulla missään nimessä jakamaan.

Ruoanhakijat on hyvä ohjeistaa desinfiioimaan kädet ja heille tulee olla tarjolla käsidesiä ruoanjakopaikalla. Hakija itse avaa ja sulkee astiansa, joihin ruoka jaetaan, jotta jakajan ei tarvitse koskea muuhun kuin kauhaan, jolla ruokaa jaetaan, eikä levitetä bakteereita astioista toisiin. Vastaavasti ruuan hakija ei itse koske kauhoihin tai muihin jakovälineisiin.

Ruuanjaon yhteydessä tulisi olla esillä joko tieto siitä, mitä ruokaa on tarjolla ja tieto mahdollisista allergeeneista tai vähintään lappu, jossa kerrotaan, että tietoa voi kysyä. Raisiossa tiedot löytyvät sähköisesti kaupungin sivuilta, joten siellä on ruuanjaon yhteydessä esillä lappu, jossa kerrotaan mistä nämä kyseiset tiedot löytyvät.

Vapaaehtoisten rekrytoiminen

Kun koulut ja ruokajakelun paikat on sovittu ja hygienia-asiat suunniteltu, rekrytoidaan vapaaehtoiset. Helpoin tapa on sopia tietty aika ja päivämäärä perehdytystilaisuudelle, jota sitten mainostetaan laajasti kaupungin kanavissa, paikallisessa mediassa, somessa ja SPR:n kanavissa. Perehdytyksessä kerrotaan mistä ruokajakelussa on kysymys, miten se toteutetaan käytännössä ja käydään läpi tärkeimmät hygienia-asiat. (Hygieniapassia ei tällaisessa jakelussa välttämättä tarvita, mutta on hyvä, jos sitä pystytään tarvittaessa kouluttamaan halukkaille vapaaehtoisille.)

Perehdytys kannattaa järjestää koululla, jossa ruokaa aletaan jakamaan, jolloin voidaan saman tien käydä paikat ja käytännöt läpi vapaaehtoisten kanssa. Samassa tilaisuudessa kannattaa jakaa vuoroja muutama viikko eteenpäin, mikä sitouttaa mukaan toimintaan. Toimiva ratkaisu on kirjata post-it-lapuille vuoron päivämäärä (ja koulun nimi, jos toimintaa käynnistetään useammalla koululla). Vapaaehtoiset kirjoittavat lapulle oman nimensä (ja yhteystietonsa) ja näiden pohjalta koostetaan sitten vuorolista, jota täydennetään tarpeen mukaan.

Aluksi kannattaa varmistaa, että jokainen uusi vapaaehtoinen saa mahdollisimman pian yhden vuoron ja pääsee kokeilemaan käytännössä. Kannattaa yrittää järjestää niin, että jokainen vapaaehtoinen saa tehdä vuoron yhdessä vastuuvapaaehtoisen tai aikaisemmin vuorossa olleen vapaaehtoisen kanssa.

Ensimmäiset pari viikkoa vaativat aktiivista ja tiivistä panostusta vapaaehtoisten perehdytykseen ja eteen tulevien ongelmien ratkaisuun. Sen jälkeen toimintaa pyöritetään jo enemmän "omalla painollaan" kun suurin osa vapaaehtoisista on saanut perehdytyksen ja ollut kerran mukana ruokaa jakamassa. Vapaaehtoiset kannattaa kutsua noin 2–4 viikon jälkeen yhteiseen tapaamiseen, missä on mahdollista purkaa

kertyneitä kokemuksia, ratkaista yhdessä eteen tulleita pulmatilanteita ja sopia pelisäännöistä niiltä osin kuin uusia asioita on tullut eteen. Samalla jaetaan vuorot noin 6 viikoksi eteenpäin ja sovitaan seuraava tapaaminen. Kannattaa tarjota kahvia ja pullaa!

Mikäli toimintaa halutaan laajentaa useammalle koululle, kannattaa myös tiedustella vapaaehtoisilta, kuinka tiheästi he jaksavat/haluavat vuoroja tehdä, ja millä kouluilla. Kokemuksen mukaan useimmat ovat valmiita tekemään vuoron noin kerran viikossa. Kun saa vapaaehtoisilta tietää suunnilleen, kuinka usein he vuoroja pystyisivät tekemään, voi arvioida monelleko koululle vapaaehtoiset riittävät niin, että jää marginaalia. Perumisia tulee aina silloin tällöin, joten on hyvä, että vapaaehtoisia voi hyvällä omalla tunnolla pyytää myös tuuraamaan. Kannattaa myös kysellä, ovatko vapaaehtoiset valmiita olemaan ns. Reservissä, eli heitä voi kysellä nopealla varoitusajalla tuuraamaan.

Ruokajakelu käytännössä

1 Keittiön henkilökunta tuo jaettavan ruuan kärryillä paikalle. Kärryissä tai muussa sovitussa säilytyspaikassa on muovilaatikko, jossa tarvittavat välineet vapaaehtoisille. Keittiöltä mukana tulee myös kauhat ruokaa varten.

Kuvassa: ruoka on tuotu kärryillä ruokajakopisteelle.

Asiakas on avannut rasiinsa valmiiksi pöydälle, ja vapaaehtoiset annostelevat ruoan avoimiin astioihin.

Pöydän edessä on tuoli, jolle asiakas voi

laskea kassinsa/reppunsa.

2 Vapaaehtoinen pesee ja desinfioi kädet ja pukee tarvittavat suojaimeet: (kirurginen maski), hiussuoja, esiliina ja käsineet.

3 Sisään otetaan vain yksi asiakas kerrallaan. Asiakas asettaa omat astiansa avoimeksi pöydälle. Ruoka annostellaan astiaan. Asiakas itse sulkee astiansa. Mikäli asiakkaalla ei ole omaa astiaa (tai asiakkaan astia on liian likainen), on muovilaatikossa hankittuna muutamia kertakäyttöastioita varalta. Asiakas ohjeistetaan ottamaan oma astia seuraavalla kerralla mukaan. Vapaaehtoiset pitävät tukkimiehen kirjanpidolla tai muulla tavoin kirjaa hakijoiden määrästä.

4 Kun jakelu on loppu, riisutaan suojavaatteet ja palautetaan tyhjät kärret/astiat keittiöön tiskausta varten.

Toiminnan pyörittäminen

Ruokajakelu pyörii aika lailla itsekseen, kun vain vuorot saadaan jaettua, mitä nyt välillä tulee perumisia sairastumisten tai muiden syiden vuoksi. Silloin tällöin eteen tulee, varsinkin alkuvaiheessa, erilaisia ongelmatilanteita, jotka vaativat ratkaisua. Näissä kannattaa käyttää maalaisjärkeä. Koulua/kuntaa koskevissa asioissa on hyvä aina sopia koulun tai kunnan kanssa pelisäännöistä. On hyvä osata miettiä mikä on sellainen asia, josta voi joustaa helposti ja mistä asioista taas kannattaa pitää tiukemmin kiinni. Ruokajakelu tapahtuu koulujen tiloissa, joten on tärkeää, että koulua kuunnellaan herkillä korvalla ja tarvittaessa joustetaan, jos se ei toimintaa paljoa haittaa eikä aiheuta mahdottomia tilanteita vapaaehtoisille tai ruokaa hakeville.

Noin 6–7 viikon välein kokoonnutaan vapaaehtoisten kesken jakamaan vuoroja ja keskustelemaan. On tärkeää kysellä ja kuunnella vapaaehtoisten kehitysehdotuksia ja ideoita ja kokemuksia.

Vastuuhenkilön on syytä myös jalkautua ruokajakeluihin aina silloin tällöin katsomaan ja kyselemään, miten homma toimii, ja vaikka tehdä itsekin muutaman vuoron silloin tällöin, jotta tietää miltä jakaminen tuntuu. Lisäksi varmistetaan, että muovilaatikoissa kouluilla on tarvittavia välineitä tarpeeksi, ja niitä täydennetään tarpeen mukaan. Jakajille ohjeistetaan, että vastuuhenkilölle ilmoitetaan puutoksista hyvissä ajoin, ennen kuin esimerkiksi nitriilihanskat ovat kokonaan loppu.

Vastuuhenkilö myös kerää tilastot ruokajakelusta säännöllisesti ja täydentää uudet raportointipohjat muovilaatikoihin. Tilastot kerätään exceliin ja kootaan yhteen informaatioksi kunnalle, vapaaehtoisille ja SPR:n piirille/keskustoimistolle.

Ruokajakelun yhteydessä tai sen ohella voidaan toki organisoida muuta toimintaa jos mahdollista ja intoa riittää. Toki koulun tilat eivät välttämättä ole paras paikka toiminnalle ainakaan kesken koulupäivän, mutta ruokaa hakemaan tulevia ihmisiä voi haastatella ja miettiä olisiko heillä tarvetta tai innostusta tulla mukaan muuhun toimintaan.

Vapaaehtoisille on myös hyvä järjestää säännöllisesti kiitosta vapaaehtoisuudesta. Tärkeintä on tietenkin kaikessa viestinnässä osoittaa arvostusta ja kiitosta heille, mutta sen lisäksi heille kannattaa järjestää kakkukahveja tai muuta mukavaa yhteistä tekemistä, kiitosjuhla tai koulutus/hyvinvointipäivä säännöllisesti. Lisäksi on hyvä tarjota koulutusta, kuten hygieniapassikoulutus tai SPR:n muita koulutuksia heille. Samalla ruokajakelun vapaaehtoisia voi innostaa mukaan osaston toimintaan. On tärkeää yrittää integroida ruokajakelu osaksi osaston toimintaa ja vapaaehtoiset osaksi osaston vapaaehtoisia.

Kannattaa miettiä, mikä on helpoin ja yksinkertaisin tapa viestiä vapaaehtoisten kanssa tästä näkökulmasta, niin että toiminta täyttää tietosuojaohjeistukset jne. Ota huomioon, ettei kaikilla ole kovin hyviä tietoteknisiä taitoja, joten tekniset sovellukset eivät ole välttämättä parhaita mahdollisia esim. vuorojen jakamisen kannalta.

Samalla tavalla myös koulujen henkilökuntaa, erityisesti keittiön väkeä, on syytä kiittää viemällä suklaarasian tai muuta pientä kiitosta heille syksyn/kevään päätteeksi.

Huolenaiheet

Ruokajakelun käynnistäminen voi herättää erilaisia huolenaiheita. Tässä yleisimpiä huolenaiheita ja joitakin ajatuksia niistä.

Aggressiivinen käytös

Ruokajakeluun tulee ihmisiä monenlaisista elämäntilanteista, myös esimerkiksi päihteidenkäyttäjiä. Lisäksi ruuan rajallinen määrä voi aiheuttaa tilanteen, jossa joku jääkin ilman ruokaa. Huolena on, että tästä aiheutuu aggressiivista käytöstä tai vaaraa.

Kaarinassa ja Raisiossa ruoka on silloin tällöin loppunut kesken, mutta tästä ei ole aiheutunut häiriöitä. Tärkeää on ymmärtää, että tämä aiheuttaa pettymyksen tunteita. Tärkeää on korostaa kaikessa tiedotuksessa etukäteen ja ruokajakelun aikanakin, että ruokaa jaetaan niin paljon kuin sitä riittää, ja että ruokaa jää eri päivinä erilainen määrä.

Päihteidenkäyttäjät ovat kokemuksen mukaan käyttäytyneet pääsääntöisesti hyvin ruokajakeluissa, eikä heistä ole ollut häiriötä. Useimmat ihmiset ovat todella kiitollisia ja iloisia, että ruokaa jaetaan, ja

ymmärtävät, että koulun alueella tulee käyttäytyä fiksusti ja että ruuan loppumiselle ei voi mitään. On hyvä, että ainakin aluksi ruokajakelussa on aina vähintään kaksi vapaaehtoista, jolloin kukaan ei joudu olemaan tilanteessa yksin. Tärkeintä on kohdata pettynyt henkilö asiallisesti, ymmärtäen. Huumori voi joskus auttaa tilanteessa. Reilu kohtaaminen ja tarvittaessa selvä ja suora puhe auttavat yleensä ("Koulussa ei voi näin käyttäytyä, muuten joudumme lopettamaan kokonaan ruokajakelun".) Jos näyttää siltä, että ruokaa jää jatkuvasti liian vähän suhteessa hakijamäärään, voidaan kehittää jonkinlainen vuorosysteemi, jolloin ruokaa saa hakea esimerkiksi joka toinen päivä. Mikäli ruokajonossa syntyy kiistoja, voidaan ottaa käyttöön esimerkiksi vuoronumerot, niin että yksi vapaaehtoinen tulee jo hieman aiemmin koululle ja jakaa ruokaa hakeville vuoronumerot näiden saapuessa. Selvät säännöt auttavat ehkäisemään ongelmia: ruokaa jonottaa yksi henkilö, ja jos ruokaa on vähän, ruokaa jaetaan vain jonossa oleville ihmisille (ei siis mukaan perheenjäsenille jne.) Yleensä ruokaa toki voidaan jakaa myös vietäväksi naapureille tai perheenjäsenille, jos vain riittää.

Autot

Autoliikenne on todellinen vaaran paikka koulujen alueilla, joissa lapset juoksevat ja leikkivät. Mikäli ruokaa jaetaan sellaisella ovella, jonka edustalla on esim. välituntihiha, on tehtävä alusta saakka selväksi, että pihaan ei ajeta autolla, ei edes invaluvalla. Tarvittaessa pihalla on hyvä olla yksi vapaaehtoinen, joka voi liikenteen ohjata kauemmas pysäköimään.

Hygienia

Koulujen ruoka on kaikki hygieniasäädökset täyttävää, ja se säilyy sellaisena 4h ajan. Ruoka jaetaan 30-45 minuutin sisään, joten ruoka on täysin turvallista jaettaessa. Ruoka on asiakkaan vastuulla, kun hän vie sen mukanaan. Vapaaehtoiset koulutetaan hygieenisiin toimintatapoihin ja he pesevät kätensä sekä käyttävät suojaimia, jotta ruoka ei kontaminoidu missään vaiheessa.

Tarvittavat materiaalit

Ruokajakelua varten tarvitaan vapaaehtoisten lisäksi jonkin verran materiaalia:

Koululle tulee 1-2 isoa suljettavaa muovilaatikkoa, joihin tulee:

Vapaaehtoisliivit x2-3

Kirurgiset suu-nenäsuojat

Kertakäyttökäsineet (eri koot!)

Myssyt

Kertakäyttöessut

Käsidesi

Kertakäyttöastioita siltä varalta, että hakijalla ei ole omia mukana.
Muovipusseja
Roskapusseja
paperiliinoja
Kertakäyttösiivousliinoja
Rättejä
Kynät
Sinitarraa/teippiä
Pahvikansiot, joihin sisälle:
Lappu jossa lukee "valitamme, ruoka on loppu tältä päivältä"
(Ei saa tupakoida –kyltti)
Jakajaohje
Raportointipohja (Excel-taulukko, pvm, koulu, iso ruutu hakijoiden laskemiseksi tukkimiehen kirjanpidolla)

Liitteet

Tässä osiossa liitteinä sellaisia tiedostoja, joita todennäköisesti tarvitaan ruokajakelun käynnistämisessä ja toiminnan pyörittämisessä. Malleja voi muokata paikalliseen tarpeeseen sopivaksi.

Liitteinä:

- 1 Tiedotemalli ruokajakelun vapaaehtoisten rekrytointia varten
- 2 Lyhyt ohjeistus ruoanjakajille
- 3 Ruokajakovuorot-taulukon malli
- 4 Raportointitaulukon malli
- 5 Lappu ruuan loppumisesta

Tiedote: ESIMERKKIkaupungissa aletaan jakaa koulujen ylijäämäruokaa – vapaaehtoisia kaivataan!

ESIMERKKIkaupungissa aletaan jakaa koulujen ylijäämäruokaa ESIMERKKIkuussa. Ruojako toteutetaan vapaaehtoisvoimin. Toimintaa koordinoi SPR ESIMERKKIkaupungin osasto. Mukaan etsitään nyt uusia vapaaehtoisia. Vapaaehtoisille järjestetään yhteinen perehdytys XX.XX.20XX klo XX alkaen ESIMERKKIkoulun ruokasalissa (OSOITE XX).

TÄHÄN ESIMERKIKSI KAPPALE SIITÄ, MITEN Suomessa syötäväksi kelpavaa ruokaa päätyy hävikkiin satoja miljoonia kiloja vuodessa, ja millaiset ympäristövaikutukset tällä on.

TÄHÄN ESIM. KAPPALE, KUINKA ESIMERKKIkaupungin ruokapalveluissa ruokahävikkiä pyritään minimoimaan seuraamalla ruokien menekkiä.

TÄHÄN KAPPALE, JOSSA KERROTAAN ALOITETTAVASTA RUOKAJAKELUSTA.

– SPR on jakanut samalla konseptilla ruokaa esimerkiksi Kaarinassa jo useamman vuoden ajan. TAI JOKIN MUU MUKAVA LAINAUS TOIMINTAA SUUNNITTELEVILTA HENKILÖILTÄ TAI KAUPUNGILTA.

Vapaaehtoisia kaivataan mukaan

Ruokajakeluun tarvitaan mukaan uusia vapaaehtoisia, niin toiminta saadaan mukavasti käyntiin. Ruojako on helppo tapa auttaa. Yksi ruokajakovuoro kestää yleensä noin tunnin, työssä ei vaadita erikoistaitoja, pitkää perehdytystä tai sitoutumista. Mukaan voi tulla säännöllisesti tai tekemään yhden vuoron silloin tällöin.

– TÄHÄN EI VÄLTTÄMÄTTÄ TARVITA LAINAUSTA, MUTTA VOI LAITTA A ESIM. ETTÄ RUOKAJAKELU ON MUKAVA TAPA AUTTAA.

Ruuanjaon vapaaehtoistehtävistä kiinnostuneita kutsutaan perehdytystilaisuuteen ESIMERKKIkoulun ruokasaliin xx.xx.20xx klo xx. Tilaisuudessa kerrotaan tarkemmin mistä vapaaehtoistehtävässä on kyse ja miten ruokajakelu toteutetaan. Tämän lisäksi tilaisuudessa on mahdollista varata ruojakovuoroja. Osallistuminen perehdytykseen ei kuitenkaan velvoita osallistumaan ruokajakeluun. Vapaaehtoiseksi voi myös ilmoittautua, vaikka ei perehdytykseen pääsisikään.

Tilaisuudessa on kahvitarjoilu, jonka vuoksi osallistujien toivotaan ilmoittautuvan viimeistään xx.xx. suoraan OMAAN; LYYTIIN, TAI HENKILÖLLE XX 040 123 4567 etunimi.sukunimi@sähköposti.fi

Lisätiedot:

ESIMERKKIkaupungin ruokapalvelupäällikkö TAI MUU HENKILÖ XX 040 123 4567 etunimi.sukunimi@sähköposti.fi

SPR osasto/piiri: HENKILÖ XX 040 123 4567 etunimi.sukunimi@sähköposti.fi.

Ruoanjakajien lyhyt ohjeistus

Kiitos että olet mukana jakamassa koulujen ylijäämäruokaa!

Tässä lyhyt ohje ruokajakelun turvallisesta ja hygieenisestä toteuttamisesta, luethan sen läpi ennen jakovuoron alkua!

- 1. Keittiön henkilökunta tuo jaettavan ruuan kärryillä paikalle. Kärryissä on myös muovilaatikko, josta löydät kaikki tarvittavat välineet ruuanjakoa varten. Keittiöltä tulee kauhat ruokaa varten.**
- 2. Pese ja desinfioi kädet ennen kuin ryhdyt pukemaan suojaimia.**
- 3. Aseta maski huolellisesti kasvoillesi niin että sekä nenä, suu ja leuka peittyvät.**
- 4. Pue hiussuojat, esiliina ja viimeiseksi käsineet.**
- 5. Sisään vain yksi asiakas kerrallaan.**
- 6. Anna asiakkaalle aikaa asettaa omat astiansa avoimeksi pöydälle.**
- 7. Annostele ruoka astiaan. Asiakas itse sulkee astiansa. Mikäli asiakkaalla ei ole omaa astiaa, on muovilaatikossa hankittuna muutamia kertakäyttöastioita varalta. Asiakas ohjeistetaan ottamaan oma astia seuraavalla kerralla mukaan.**
- 8. Kun jakelu on loppu, voit ottaa ruokaa myös itsellesi, jos sitä on jäänyt. Riisu suojavaatteet suoraan roskapussiin.**
- 9. Lopuksi pese kädet ja käytä käsidesiä.**

Muovilaatikosta löydät käsipaperia, kertakäyttöisiä siivousliinoja, muovipusseja ja roskapusseja.

Ruokajakovuorot-taulukon malli

	RUOKAJAKOVUOROT 19.4.-3.6.2022	
	Keskustan koulu	
Vk 16	Jakajat	Puhelinnumero/sposti
Ti 19.4.		
Ke 20.4.		
To 21.4.		
Pe 22.4.		
Vk 17		
Ma 25.4.		
Ti 26.4.		
Ke 27.4.		
To 28.4.		
Pe 29.4.		

Raportointitaulukon malli

Päivämäärä	Koulu	Montako asiakasta?	Monelle ruokaa vietiin? (Arvio)	Huomioita?

Lappu ruuan loppumisesta

Valitamme, ruoka on
loppu tältä päivältä!